

—po **Hrastnik**. Na Cvetno nedeljo so pripravile učenke dekl. šole pod vodstvom gđc. Lundrove in gđc. Kešetove igro Janko in Metka v dvorani Konzum. družstva. Deklice so izvršile svojo nalogo brezhibno, zlasti so se postavile Dolančeva in obe Štajerčevi. Čisti dobiček — okoli 1000 K — se uporabi za nabavo srbskih čitank.

—po **V Črnomlju** je 12. marca zopet nastopila šolska mladina na odru. Spored je bil: Dvogovor: »Oba junaka«, izrica »Lažnjiva Milena« in »Na izletu«. Igrica je izvrstno uspela, kajti malčki so se s precejšnjo sigurnostjo prilagodili svojim ulogam. Tudi petje, katero je bilo sicer težko, je tako ugodno vplivalo na gledalce, da so morali ponoviti. Občinstva je bilo nabito polno, katero je z veselimi obrazi zapuščalo dvorano. Hvala g. tovarišicam in g. Štrubelju za trud, katerega so imeli. Privedite kmalu zopet mae na oder!

Književnost in umetnost.

—k **Okultizam u svijetu umnika**. »Za-dača je pravoga okultizma pronači bit. svrhu i sudbini čovjeka. Lakše je pako nači milijune muževa i žena, koji su svagda spremni žrtvovati vrijeme, novac, pače i svoj ugled, samo da nauče nekoliko okultnih eksperimenata, da mogu zadiviti zijajuću publiku: nu neizmerno je teško otkriti jednog jedinog čovjeka, koji bi dao ma i malenkost iz ljubavi prema istini i za dobrobit čovječanstva.« s tem motom pošilja Psihičko društvo Novo Sunce v Osijeku svojo prvo knjigo od prof. Gejza Krnića v javnost. Delo je posvečeno spominu dr. G. Gaja in delu dr. H. Hinkovića. Drugi del iste izdaje bo obsegal psihološke in filozofske probleme napram pojmovani modernega okultizma.

—k **Fran Erjavec: Srbske pripovedke**. Znana sta veliko bogastvo in lepota srbske narodne poezije, zato bo gotovo vsak z največjim veseljem pozdravil srečno misel Učiteljske tiskarne, ki nam je poklonila za velikonočne praznike zgoraj navedeno zbirko »Srbskih narodnih pripovedk« v prevodu Fr. Erjavca. — Knjiga obsega 30 pravljic in pripovedk iz Vukovih in drugih zbirk srbskega narodnega blaga ter je namenjena zlasti mladini, ki jih bo gotovo čitala z največjo naslado, saj ji še vedno tako primanjkuje res dobrega čtiva. Upamo, da bo po knjigi rad segel vsak, saj ji je dalo založništvo tudi zelo okusno zunanjo opremo.

—k **Zvonček** šte. 4 (april) t. l. Vse-bina: Ivan Stukelj: Trojna pomlad. Pesem. Jos. Vandot: Kekec na volčji sledi. Planinska pripovedka s tremi podobami. Desenka: Naša Boža. Pesem s podobo. Gladys Davidson: Kralj Zlatoprst. Pravljica. Srečko Kosovel: Deček in solnce. Pesem. Anton Sovre: Četrta obletnica. Slavnostni govor. Karadžrdže. Podoba. Pouk in zabava. Ktiček gospoda Doropoljskega.

—k **1914. Pesmi** od I. Mitrovića. Vse-bina: 1914, taoci, seljak sa Pala, na lo-mači, kraljeva slika, venčanje bolom, ve-šala, niše nas ne gaze, dva sveštenika, crni orao, teški dani, tabor u Doboju, Srbij je kriv, sirotani, pod vrbama, obeš-čašćeni, hram, nada, četnik, mi sadanj, Trebinske žrtve, sećanje na Arad, novo krštenje.

—k **Moderni planovi za proučavanje djaka**. Dr. Paja Radosavljević, Njujork. Sam pisatelj pravi v uvodu, da je jeden najpopularnejših pojavov v evropskem in ameriškem pedagoškem svetu veliko zanimanje za gori navedeno vprašanje. Gotovo bo to gibanje velikega teoretičnega in praktičnega značaja. Polje, na katero nas pisatelj uvaja ni za nas popolnoma novo, a prinaša nam obširni razgled in praktične tabele za delo na tem polju. Sam pisatelj pravi, da bi bilo potreba o tem vprašanju razpravljati na učiteljskih in profesorskih sestankih in še bolje, da bi se v večjih mestih osnovala posebna društva s tem namenom.

—k **Češka antologija**. Dr. Ivan Lah. Izšla je kot izredno izdanje Slovenske Matice. »Svobodnemu bratskemu češko-slovaš. narodu v spomin našega skupnega prebujenja in stoletne skupne borbe za osvobodjenje, posvečuje Matica Slovenska«, to besedilo nam podaje uvodna stran. Njej sledi pregled češke literature izpod peresa dr. Ivana Laha, ob katere koncu pisatelj pravi, da obsega zbirka pesnike do l. 1870, torej starejšo dobo, ki še mu zdi važna za naš vspreodni tedanj razvoj. Upa, da se bodo našli pesniki in pisatelji, ki bodo dali pesnike od l. 1870 do današnje dobe v drugem delu »Češke antologije«. Knjiga je okusno opremljena s portreti velikih čeških mož, katerih serijo odvarja Hus, Komensky itd. in pri-naša portrete vseh zastopanih pesnikov. Delo je nov biser k naši literaturi.

Naša gospodarska organizacija.

—g **Kulturno delo Učiteljske tiskarne**. Na podlagi sklepov upravnega sveta je založila in izdala zadruga tekoma leta siedeče knjige: Gangl: II. čitanka; Lési-ca, Levec, Lokovšek, dr. Mole: I. srbska ali hrvatska čitanka; Podkrajšek: Ra-čunstvo za ženske obrte; Podkrajšek: knjigovodstvo za ženske obrte; Kuma-ver: Na planine; Silih: Nekoč je bilo jeze-ro; Erjavec, Pteré: Erjavčevi spisi za mladino. Upravni svet je sklepal pri svo-jih sejah o izdaji in založbi nadaljnjih či-tank za osnovne šole, in sicer: L. Cernej; III. čitanka, A. Rapč: IV. čitanka in P. Fleré: V. čitanka. V delo je vzel tiskarna najprvo Rapetovo čitanko; ko bo ta do-vršena, prideta na vrsto drugi dve. Za-druga je založila tudi slike: Galerija na-sih mož. Teh je dosedaj izšlo šest, in si-cer: vodnik, Slomšek, Stritar, Prešern, Gregorčič, Levstik. Nabavila je nov dvo-obratni brzotiskalni stroj sistema Winds-braut, večji rezalni stroj in brusilni stroj, vse s pripadnimi elektromotorji. V družbi z Učiteljskim konviktom in Tvornico učil in šol. potreščin je nakupila 21.881 m² obsegajoče zemljišče, parc. št. 435 Sv. Petra predmestje v Linhartovi ulici, pri čemer participira z eno tretjino. Udele-žila se je s svojimi proizvodi v septembru ljubljanskega velesejma in izdala tem po-vodom svojo vzorčno knjigo in vzorce zvezkov. Podpisala je K 40.000 7% dr-žavnega posojila.

—g **Čisti dobiček Učiteljske tiskarne** se je porazdelil: 6% obresti od polno-vplačanih deležev 2555 K. Društvu za zgradbo Učiteljskega konvikta 15.000 K. U. J. U. poverjenstvu v Ljubljani 15.000 kron. Starostnemu podpornemu fondu za osobje tiskarne 25.000 K. Učiteljskemu zdraviliškemu domu v Rogaški Slatini 5000 K. Visokošolcem v inozemstvu 3000 kron. Sokolskemu Savezu 6000 K. Di-spozicijskemu fondu upravnega sveta 40.000 K. Rezervnemu fondu 180.671.49 kron.

—g **Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani** je imelo dne 12. aprila 1922 v Učiteljski tiskarni svoj XXVII. občni zbor. Predsednik E. Gangl konstatuje sklepčnost, odvarja zborovanje s pozdravom na navzoče ter prehaja na dnevni red. Tajnik F. Juváncz poroča: Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta je prišlo v minulih dneh zopet korak bližje svojemu smotru. V zmislu sklepa z lanskega občnega zbora je odbor opustil nameravani nakup Waldherrjeve hiše v Beethovnovi ulici. Da z vso resnostjo mi-slimo na zgradbo tako nujno potrebnega konvikta, mi je ljubo poročati, da je dru-štvo kupilo v družbi z »Učiteljsko tiskar-no« in s »Tvornico učil in šolskih potreb-ščin« ob Linhartovi ulici 218 a svetá za skupno ceno K 420.000. Našemu društvu se je pripoznala lastninska pravica do ene tretjine tega zemljišča ter je ta pravi-ca glasom sklepa deželnega sodišča, odd. IV., z dne 13. maja 1921 že tudi zemljí-škoknjizno izvršena. Na Učiteljski kon-viktu odpadajoči del kupnine v znesku K 140.000 nam je posodila Učiteljska tiskar-na, ki je že plačala vso kupnino. Sicer pa se je društveni odbor tudi v upravnem letu 1921 omejeval edino le na zbiranje prispevkov za društvo. Tako je učiteljsvo podpisalo do danes brezobrestnega poso-ila Učiteljskemu konviktu K 236.550 in vplačalo po obrokih K 117.525.96. Onim tovarišem in tovarišicam, ki so že popol-noma vplačali podpisano posojilo, bo dru-štveni odbor izdal potrdila o polno vpla-čanih brezobrestnih posojilih. — Razpo-slali smo položnice vsem, ki so prijavi-li posojilo. Ako jih kdo ni prejel, naj nam blagovoli iaviti, da mu jih pošljemo. Iz blagajniškega poročila bomo čuli, kakšno je sedanje skupno denarno stanje konvik-tovo. — Tovariš, nadučitelj Josip Lapajne iz Cerkeli daruje v pismu z dne 20. marca t. l. polno vplačanih K 1000 brezobrest-nega posojila v last konviktu. Prav tako sta tovarišici z njegove šole, Ivanka Bo-hinčeva in Pavla Krušičeva, izpremenili polno vplačano posojilo — vsaka po K 1000 — v darilo Učiteljskemu konviktu. Odbor jim izreka najtoplejšo zahvalo za njihovo naklonenost društvu z željo, naj bi jim sledilo kar največje število tovari-šev in tovarišic. Tudi društveni predsed-nik, tajnik in blagajnik se odrekajo vračilu polno vplačanih posojil po K 1000, ki jih darujejo konviktu. — Končno opozarja odbor vse one, ki redno ne plačujejo ob-rovkov podpisane posojila, da jih pod-pisi pod stanovsko častjo silijo na izpol-njevanje obveze, zato jih pozivlja, naj redno plačujejo obroke. Vztrajno na delo za zgradbo prepotrebne konvikta! Ob-čni zbor vzame z odobravanjem na zna-nje tajnikovo poročilo. **Blagajnikovo po-ročilo**. Blagajnik Jakob Dimnik po-

roča, da je imelo društvo K 357.39.79 pre-jemkov. Skupno društveno premoženje pa znaša K 669.656.63. Denar je plodo-nošno naložen v domačih zavodih in se obrestuje po 3½, 4 5 in 6%. Blagajnikovo poročilo vzame občni zbor brez debate in z odobravanjem na znanje. — V imenu pregledovalcev računa poroča tovariš F. Skulj, da so računji v najlepšem redu, za-to predlaga absolutorij blagajniku in vse-mu odboru. Soglasno sprejeto. Predlog glede **izpremembe pravil** odbor še ni do-bil, zato ni na dnevnem redu te točke.

Volitev odbora. Na predlog tovariša Janka Žirovnika se soglasno iz-voli z vzklikom stari društveni odbor. Prav tako se soglasno izvolita za pregle-dovalca računov Ana Golobova in Fran Skulj. Takoj po sklepu občnega zbora se je konstituiral društveni odbor: predsednik E. Gangl, I. podpredsednik L. Jelenc, II. podpredsedn. A. Gnus, tajnik F. Juváncz, blag. J. Dim-nik, odoborniki: J. Ambrožič, M. Repovš, V. Sadar in M. Sodni-kova.

— **Društvo v pomoč učiteljem, nji-hovim vdovam in sirotam na Kranjskem v Ljubljani** je imelo 12. aprila 1922 svoj občni zbor v Učiteljski tiskarni, ki je bil v smislu § 24 pravil sklepčen v navzo-čnosti 14 članov. Poročila funkcionarjev so bila sprejeta brez debate. Premoženje znaša 118.373 K 35 v. Društvo ima 85 čla-nov ter podpira 31 vdov in 18 sirot. — V odbor so bili izvoljeni: Juraj Režek (predsednik), Jakob Dimnik (predsedni-kov namestnik), Jakob Furlan (blagaj-nik), Alojzij Kecelj (tajnik), Fran Črna-goj, Anton Likozar, Ivan Petrič, Juraj Slapšak in Janko Žirovnik.

—g **Tovarišem v Prekmurju**, ki se društvenega zborovanja dne 8. aprila t. l. niso udeležili, se daje sledeče na znanje: Na zborovanju smo pogovorili dopis »Učiteljskega društva za Maribor in oko-lico« kjer se nas poziva za pristop k društvu »Učiteljski dom« v Mariboru. Uvidevši, kakšne eminentne važnosti in kako potreben nam je tak zavod za se-vern del Slovenije — torej tudi Prek-murje — smo sklenili **soglasno**, da pristopimo vsi člani društva k društvu »Uči-teljski dom«, kateremu smo vposlali na-tančna imena članov v svrhu dostave če-kov. Letna članarina znaša 10 Din. — Dolžnost vsakega člana je, odzvati se pozivu. V slogi je naš spas! Tajnik. —

—g **Članarina in darila za učiteljski konvikt v Ljubljani**. Kulturni odsek trbo-veljskega učiteljsva Din. 156.10 kot pre-bitek prirejane burke »Veleturista«. — Učiteljski zbor v Borovnici Din. 35. — Hvala!

Iz naše stanovske organizacije.

Delo okrajnih društev v Sloveniji.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KRŠKI OKRAJ** zboruje v Kostanjevici v soboto dne 6. maja ob pol 11. uri s slede-čim sporedom: 1. Poročilo predsednika. 2. Predavanje strok. nadzornika Fr. Čr-nagoja. 3. Predlogi in nasveti za prih. okr. učit. konferenco. 4. Slučajnosti. Ude-ležba za vse člane našega krožka **obvez-na**. — Odbor.

+ **KAMNIŠKO UČITELJSKO DRU-ŠTVO** zboruje v sredo dne 26. aprila 1922 ob 2. uri popoldne v šolskem po-slopu v Mengšu. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Referat tova-riša Stenovca: Ponk telovadbe na pode-želskih šolah. 3. Urota Zrimskog - Fran-kopana, predava tovarišica Marica Po-ropat. 4. Slučajnosti. Vsi oni, ki so prodali bloke za »Učiteljski konvikt«, naj pri-neso znesek na zborovanje.

+ **ZVEZA SLOVEN. UČITELJEV IN UČITELJIC NA ŠTAJERSKEM** sklicuje na 16. dan julija tega leta dele-gacijsko zborovanje, na katerem se bo razpravljalo in sklepalo o raz-pustu Zveze. Glede kraja naj izrazijo okr. društva svoje mnenje vodstvu Zveze. Po pravilih velja razdruženje, ako gla-suje za to najmanj tričetrtine navzočih odposlancev. Okr. učit. društva razprav-ljajo o razpustu na v to svrhu sklicanem zborovanju ter volijo odposlance, in sicer do 25 članov enega, 26—50 dva, 51—75 tri itd. Društvom, ki sklenejo izstop iz Zveze ter to naznanijo vodstvu, ni treba poslati delegatov. Natačno kraj in čas do-ločimo, ko dobimo izjave društev. Josip Rajšp, tač. predsedn., Ivan Tomažič, tač. tajnik.

+ **CERKNIŠKO - LOŠKI KROŽEK LOGAŠKEGA UČIT. DRUŠTVA** je zbo-roval 11. marca 1922 v Grahovem, na-vzočih je bilo 25 članov.

Otvoritev. Tov. Kosin pozdravi vse navzoče posebno pa novega okraj. šol.

nadzornika tov. L. Punčuha, ki se za po-zdrav zahvali v iskrenih besedah ter vzpodbuja učiteljsvo k smotrenemu de-lu ter apelira posebno na kolegijalni čut, ki naj preveva nas vse.

Krožkov pravilnik. Tov. Žnidaršič prečita pravilnik krožka kakor tudi no-voštilizirani § 19 društvenih pravil, kot jih je že logaški krožek sprejel. Oboje se soglasno odobri.

Načrt šol. zakona. O tem poroča isti tovariš in priporoča spremembe, ki jih predlaga logaški krožek ter doda izpre-minjevalni predlog k čl. 161; vse se sprej-me soglasno.

Volitev se je vršila po listkih. Izvo-ljen je bil tov. M. Jug za predsednika, Fr. Zalar za podpredsednika, tov. A. Po-nikvar za tajnika in Anica Prudičeva za blagajničarko.

Slučajnosti. Tov. Jug priporoča »Učit. Samopomoč«. Člane nabira tov. Fr. Zalar. — Tov. Žnidaršič predlaga ustanovitev pev. zbora, ki ga naj vodi tov. Ponikvar. Predlog se je sprejel. Dalje predlaga isti, naj bi šol. voditelji pri vsa-komesečni plači pobirali od vsakega učitelja-ice vsaj po 1 Din. za Učit. Konvikt. Začasno se je predlog sprejel; vprašanje se bo rešilo definitivno na prihodnjem društv. zborovanju. — Tov. Kosin pred-laga, naj se prihodnje zborovanje krož-ka vrši v Igvasi. Tudi ta predlog se je sprejel.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO V MA-RIBORU** je zborovalo 10. marca 1922 ob 15. uri popoldne. Predsednik pozdravi zborovalce, ki so se udeležili skoro pol-noštevilo, zlasti še naše mlade tovariše-učitelje.

Predavanje. Ravnatelj Humek pre-dava »O reprodukciji umetnosti« tako poučno in zanimivo, da mu sledi vse učiteljsvo z največjo pazljivostjo. Svoja izvajanja podpre z raznimi risbami, kli-šaji in slikami. Za svoje predavanje je žel burni aplavz.

Pevski zbor. Pri slučajnostih se stavi predlog, da se izvoli v že zadnjič predla-gani pevski zbor — pevovodja. Izvoljen je tovariš Cibic, ki preskrbi vse potreb-no, da se začno pevske vaje.

Jugoslov. Matica. Predlog, da pristopi društvo korporativno k Jugoslov. Ma-tici, se soglasno sprejme.

Udeležba pri pogrebih. Predsednik prečita iz »Tovariša« članek, ki očita učiteljsvju, da se ni udeležilo pogreba vpk. nadučitelja Weixla ter pravi v opravičilo tega, da učiteljsvo ni bilo o pogrebu nič obveščeno. Očitane pa, da se od naše strani prezira vpkokojeno učiteljsvo, nika-kor ne odgovarja istini. Se celo vabimo ga, naj se udeležuje naših zborovanj, da se seznanimo in pogovorimo. Naprosi se gospod ravnatelj Kopic, ki se je zborova-nja udeležil, naj sporoči to tudi svojim to-varišem.

Sklep. Predsednik zaključi ob 5. uri lepo uspelo zborovanje in se zahvali na-vzočim za njih vztrajnost.

+ **KAMNIŠKO UČITELJSKO DRU-ŠTVO** je zborovalo v četrtek, dne 16. marca 1922 ob 10. uri popoldne v šolskem poslopu v Domžalah. Navzočih je bilo 51 članov in članic. Tovariš predsednik Tomo Petrovec je otvoril zborovanje in pozdravil navzoče učiteljsvo. V svojem pozdravnem nagovoru je bodril tovari-štvo k delovanju za skupno domovino in k vzgoji mladine, ki bo ljubila svojega vladarja in svojo domovino Jugoslavijo. Glavna točka dnevnega reda je bilo pre-davanje tovariša Josipa Lapajneteta: Iz življenja srbskega seljaka. Za poučno, stvarno in zanimivo predavanje bodi to-varišu Lapajnetetu na tem mestu izrečena še enkrat iskrena zahvala!

Plače začasnega učiteljsva. Pri slu-čajnostih je bil stavljen sledeči predlog: Z ozirom na odredbo ministrstva prosve-te z dne 7. decembra 1921 O. N. br. 50.602 se bo provizorično učiteljsvo plačevalo nazaj namesto naprej. Prizadeto učitelj-stvo ne bo moglo zadostiti svojim obvez-nostim. Kamniško učiteljsko društvo predlaga, da naj UJU poverieništvo Ljub-ljana izposluje na merodajnem mestu, da dobi provizorično učiteljsvo plačo v na-prej kot do sedaj.

Učiteljska Samopomoč.

K »Učiteljski Samopomoči« je pristopi-lo 9 članov. Ko je učiteljsvo obravna-valo še nekatere interne zadeve, se je zborovanje zaključilo.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA NOVOMEŠKI OKRAJ** je imelo v soboto dne 18. marca 1922 v deški šoli v Novem mestu svoj redni letni občni zbor.

Tovariš predsednik otvori občni zbor ter se čudi da je ravno udeležba na ob-čnem zboru tako slaba. Več stanovske zavednosti potrebujejo nekateri člani, da se bodo v bodoče udeležili vsaj občnega zbora.